

Nieuwe natuurlijke vijanden voor chrysant?

Ellen Beerling & Gerben Messelink

Juni 2005

We horen de laatste tijd veel over nieuwe roofmijten. Heeft de chrysantenteelt daar ook wat aan? De laatste stand van zaken uit het onderzoek (Productschap Tuinbouw en Ministerie van LNV).

Waarom?

Amblyseius cucumeris wordt in veel gewassen tegen trips uitgezet en *Phytoseiulus persimilis* tegen spint. Het is echter nooit goed onderzocht of deze beestjes in alle gevallen de beste keuze is. Gewassen verschillen namelijk van elkaar, o.a. in microklimaat, beharing en aanwezigheid stuifmeel.

Uit een vergelijkende proef met komkommer, roos, en chrysant blijkt inderdaad dat het per gewas verschilt welke roofmijtensoort zich er het beste thuis voelt. Dat betekent dus dat resultaten niet van het ene gewas zomaar naar het andere vertaald mogen worden.

Wat wordt onderzocht?

PPO is sinds enige tijd voor verschillende teelten aan het onderzoeken of de gebruikelijke roofmijten wel de meest geschikte zijn. Hiervoor zijn nieuwe soorten verzameld die worden vergeleken met roofmijten die al in de handel zijn.

- **Per gewas wordt onderzocht welke roofmijt als beste één specifieke plaag kan bestrijden**

Uit proeven met komkommer blijken drie nieuwe roofmijtensoorten het beter te doen dan *A. cucumeris* op trips. Eén daarvan, *Typhlodromips swirskii*, is nu in de handel. Wij onderzoeken nu of deze roofmijt ook voor chrysant een goede tripspredator is, of dat er betere zijn. Vergelijkbaar onderzoek moet ook voor spint uitgevoerd worden.

- **Per gewas wordt onderzocht hoe de roofmijten het doen als er meerdere plagen (prooien) aanwezig zijn**

Weinig roofmijten zijn zo specifiek dat ze maar één soort prooi eten. Zo weten we van de tripspredator *A. cucumeris* dat deze ook wel een spintje eet. Of dat voldoende is om een serieus effect te hebben op de spintpopulatie is nooit aangetoond. Mogelijk zijn er andere soorten die efficiënter zijn als er zowel trips als spint in het gewas aanwezig is, een situatie die vaak bij chrysant voorkomt.

- **Per gewas moet de gevoeligheid van de roofmijten voor bestrijdingsmiddelen onderzocht worden**

Roofmijten verschillen in gevoeligheid voor bestrijdingsmiddelen - ook voor de zogenaamde selectieve middelen. In de huidige praktijk van geïntegreerde bestrijding heb je meer aan een roofmijt die tegen een (chemisch) stootje kan.

Benadering vanuit de grond

Tripspoppen bevinden zich in de grond. Het ligt daarom voor de hand de tripsbestrijding ook via de grond aan te pakken. In het verleden werd wel eens de bodemroofmijt *Hypoaspis* uitgezet, maar uit onderzoek bleek dat dit voor chrysant weinig zin had omdat deze roofmijt zich in veel gevallen niet kon vestigen.

Een andere benadering is dat de grond zodanig wordt verrijkt dat bodempredatoren hier juist graag vertoeven. De verwachting is dat veel soorten bodempredatoren een bijdrage kunnen leveren aan de bestrijding van allerlei bodemgebonden plaagorganismen zoals wortelduizendpoot, emelten, trips en mineervlieg.

Uit PPO onderzoek bleek dat een met natuurcompost verrijkte grond een sterk onderdrukkend effect te heeft op trips (80 % bestrijding). De roofmijt *Macrochelus robustulus* is hier grotendeels verantwoordelijk voor.

Onderzoeksvragen:

- Wat is de effectiviteit van bodempredatoren als plaagbestrijders;
- Kunnen deze predatoren zich vestigen in de grond van een chrysantenteelt en is dat eventueel te stimuleren;
- Zijn er in de grond voldoende hoge populatiedichtheden van de predatoren te bereiken, b.v. met behulp van beënte composten, zodat er een significante bestrijding plaats vindt.

T. swirskii, nieuwe roofmijt voor chrysant?